

14. Ушинский К.Д. Человек как предмет воспитания. Опыт педагогической антропологии. Том 1 [Электронный ресурс] / К.Д. Ушинский. – Режим доступа : http://dugward.ru/library/pedagog/ushinskiy_chelovek1.html#pred

Зданевич Л.В.
*доктор педагогических наук,
профессор, завідувач кафедри дошкільної педагогіки,
психології та фахових методик
Хмельницької гуманітарно-педагогічної академії*

ОСОБЛИВОСТІ ПРОВЕДЕННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ПРЕЗЕНТАЦІЇ ТА СКАЙП-ЛЕКЦІЇ В ПРОЦЕСІ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ ВИХОВАТЕЛІВ ДО РОБОТИ З ДОШКІЛЬНИКАМИ

У статті автор розкриває теоретичні підходи з даної проблеми, інтерпретує погляди інших дослідників. Пропонує результати власного дослідження, які підтверджують актуальність та практичну необхідність дослідження окремих питань.

В умовах зростаючої технологізації діяльності вихователя ДНЗ, упровадження масмедійних технологій у практику підготовки студентів та пошук шляхів їх ефективного використання дозволило б вивести якість підготовки фахівців дошкільної освіти на більш високий рівень. До медіаресурсів (*Mass media*) можна віднести: пресу (газети, журнали, книги), радіо, телебачення, Інтернет, кінематограф, звукозаписи та відеозаписи, відеотекст, телетекст тощо [5, с. 47]. Інформаційні технології як складова медіаресурсів у системі професійної підготовки можуть запроваджуватися в таких трьох напрямках: як наскрізна технологія – запровадження комп'ютерних технологій з окремих тем, розділів під час пояснення теоретичних завдань; як основна, визначальна, найбільш значуща з використовуваних у цій технології частин; як монотехнологія – коли управління навчально-тренувальним

процесом, включаючи діагностику і моніторинг, спираються на застосування інформаційних технологій [8].

Інформаційні технології покликані забезпечувати інтерактивну взаємодію студентів і викладачів у процесі навчання. Для досягнення цілей можливе використання двосторонніх відеотелеконференцій, організованих на базі використання програми Skype. Скайп-лекція – це навчальне заняття, побудоване переважно у формі конференції, що передбачає діалог вилученого співрозмовника з аудиторією, демонстрацію фото і відеоматеріалів, яка відбувається в режимі реального часу в мережі Інтернет. Лекція зазначеного виду припускає можливість великої кількості глядачів перетворюватися на реальних співрозмовників, за наявності встановленого мікрофона і вебкамери.

Опишемо особливості проведення нами скайп-лекції в процесі підготовки майбутніх вихователів ДНЗ до роботи з дезадаптованими дітьми. Розробка лекції велася нами в такій послідовності. Перший етап роботи представляв собою проектування цілей, завдань і структури заняття, відбір навчального матеріалу, організацію взаємодії двох викладачів, які організовували заняття, вибір теми і змісту заняття, а також пошук ілюстративного і демонстраційного матеріалу. Підсумком обговорення була тема “Організація навчальної діяльності в різновікових групах із урахуванням особливостей дезадаптованих дітей”[4].

Другий етап передбачав одночасно технічну підготовку текстів, зображень, відеоінформації укупі з попередньою теоретичною підготовкою студентів до проблеми, що буде розглядатися і, як наслідок, формулювання проблемних запитань студентами та об’єднання підготовленої інформації єдиною ідеєю. Далі було безпосереднє спілкування аудиторії з викладачами в режимі Skype. Основний, і найбільш цінний, на наш погляд, висновок із вивченої в

ході заняття проблеми був сформульований студентами так: існують різні думки фахівців у галузі дошкільної освіти щодо дезадаптованих дітей, але, безумовно, позитивний результат від того, що передбачено корегувальний супровід таких дітей. Запитання, які цікавили студентів у ході заняття, є доказом високого рівня професійної зацікавленості та пізнавальної мотивації майбутніх вихователів ДНЗ під час проведення такого роду занять. На останньому етапі заняття було проведено письмове опитування студентів щодо необхідності проведення скайп-лекції у процесі вивчення курсу “Розвиток, навчання і виховання дітей у різновіковій групі”. Опитування студентів після заняття показало, наскільки важливо продовжувати практику проведення занять такого роду.

Назвемо потенційні можливості скайп-лекції: розширення кругозору і меж взаємодії студентів; безпосередній, незважаючи на свою віртуальність, контакт із фахівцем-практиком; можливість побудови конструктивного діалогу, вираження власної точки зору; наочність і достовірність досліджуваного матеріалу; безсумнівне підвищення пізнавального інтересу і рівня засвоєння матеріалу; формування педагогічних цінностей і, нарешті, формування почуття причетності майбутньої професії.

На думку низки авторів, однією з можливостей підвищення ефективності навчання майбутніх фахівців є також мультимедійні інформаційно-методичні системи [4; 7]. Мультимедійна презентація – це логічно пов’язана послідовність слайдів, що об’єднана однією тематикою і загальними принципами оформлення. Результативність проведення аудиторного заняття з теми дисципліни, а також ефективність впливу навчального матеріалу на студентську аудиторію багато в чому залежить від ступеня і рівня пропонованого ілюстративності матеріалу. Слід визнати, що мультимедійна

презентація – це один з найперспективніших інструментів, який дозволяє одночасно задіяти графічну, текстову й аудіовізуальну інформацію, тобто це поєднання найрізноманітних засобів подання інформації, об'єднаних в єдину структуру. Вони мають низку переваг, із-поміж яких є дві основних: якість і кількість. Перша перевага полягає в нових можливостях викладача, якщо порівняти словесні описи з безпосереднім аудіовізуальним поданням. Друге виражається в тому, що мультимедіа середовище набагато вище за інформаційною щільністю [6].

Незаперечним є і той факт, що ця технологія дозволяє презентувати навчальний матеріал як систему яскравих опорних образів, наповнених вичерпною структурованою інформацією в алгоритмічному порядку. Мультимедійні презентації нами були використано з метою супроводу пояснення матеріалу, а також як інформаційно-навчальний посібник.

Назвемо можливі критерії оцінювання презентацій, розроблених студентами: відповідність теми програмі навчальної дисципліни; відповідність поставлених цілей темі роботи та їх досягнення; ступінь визначення важливих моментів; грамотність подачі матеріалу; достовірність змісту роботи; інтерактивність презентації; наявність різноманітних графічних об'єктів; дизайн презентації; технічна частина; можливість застосування в навчальному процесі тощо [5].

Проте, склалася ситуація, що характеризується, з одного боку, вимогами побудови процесу ефективної професійної підготовки майбутніх вихователів ДНЗ, з іншого – майже відсутністю створених для використання комп'ютерних мультимедійних навчальних програм. Тобто, досліджено науковцями і визнано практиками необхідність розробки професійних презентацій навчального матеріалу, проте ґрунтовно і послідовно розроблених для широкого загалу презентацій

немає. У контексті нашого дослідження під презентацією розуміється рекламний чи інформаційний інструмент, створений за допомогою використання сучасних технологій для опису навчального матеріалу. Нами було опитано 100 респондентів-студентів 5 і 6 курсів, які навчаються за спеціальністю “Дошкільна освіта”, щодо рівня оволодіння комп’ютерними технологіями. Респонденти відповідали на такі запитання: *Визначте Ваш рівень володіння комп’ютером*: а. активний користувач (перегляд новин та професійної інформації, листування з друзями); б. активний користувач (попередні функції та маю свій блог); с. активний користувач (попередні функції та використовую створені мною презентації на навчальних заняттях); д. активний користувач (попередні функції та володію 2-3 комп’ютерними програмами); е. користувач, але не активний; ф. намагаюся навчитися; г. не маю можливості опанувати комп’ютер.

Аналіз результатів опитування респондентів показав, що зі 100 опитаних майбутніх вихователів ДНЗ, які навчаються у ВНЗ, активними користувачами на рівні перегляду новин та професійної інформації, листування з друзями є 37 осіб (37 %), тоді як мають свій блог усього 27 респондентів. Зазначимо, що використовують самостійно створені презентації на навчальних заняттях усього 29 % осіб, проте володіють 2-3 комп’ютерними програмами – 39% студентів. Отже, можна зробити висновок, що за сприятливих умов і необхідної мотивації, опанування необхідними навичками для майже третини респондентів не складає проблеми. До групи не активних користувачів і тих, хто намагається навчитися віднесено 18 % і 9 % студентів, жодна особа не повідомила, що не має можливості опанувати комп’ютер.

За нашими даними, студенти також слабо уявляють собі особливості проведення презентацій. На жаль, майже 64 % респондентів не мають чіткого уявлення про презентацію. Проте 97 %

опитаних вважають, що підготовка до розробки презентацій необхідна їм у майбутній професійній діяльності. Опитування майбутніх роботодавців (керівників ДНЗ) показало, що 89% вважають, що для успішної роботи необхідні фахівці, які володіли б, у тому числі технологією розробки презентацій навчального матеріалу. Аналіз навчальних планів і програм показав, що проблемі підготовки майбутніх вихователів ДНЗ до розробки професійних презентацій у навчальному плані приділяється недостатньо часу. Частково загальні питання з цієї теми розглядаються в курсах інформатики, інформаційних технологій, психології. У навчальному плані відсутні спеціалізовані навчальні курси, спрямовані на формування у майбутніх вихователів ДНЗ знань у сфері розробки презентацій, специфіки професійної діяльності. Не в повному обсязі проблему підготовки майбутніх вихователів ДНЗ до розробки професійних презентацій навчального матеріалу висвітлено в теорії та методиці професійної освіти. Проте нам не вдалося віднайти досліджень, у яких би комплексно розглядалася проблема підготовки майбутніх вихователів ДНЗ до розробки професійних презентацій навчального матеріалу [1; 3; 8].

На підставі зазначеного були виокремлено суперечності, що полягають у такому: з одного боку, потреба професійної практики у фахівцях, здатних здійснювати розробку професійних презентацій, з іншого боку, недостатня підготовленість випускників до проведення презентацій; з одного боку, розуміння значущості професійної підготовки до розробки презентацій навчального матеріалу, з іншого боку, відсутність науково обґрунтованого та експериментально перевіреного навчально-методичного забезпечення підготовки майбутніх вихователів ДНЗ до розробки професійних презентацій навчального матеріалу пов'язаного з організацією роботи з

дезадаптованими дошкільниками.

Зазначимо, що презентація є важливим методом просування освітніх послуг. Презентація визначається як дія, націлена на заяву про себе або на завоювання популярності. Термін “презентація” (від лат. Praesentatio) інтерпретується як: суспільне уявлення чогось нового, що недавно з’явилося, створеного (книги, журналу, кінофільму, телепрограми, організації); презентація – це комунікаційний процес з усіма його основними елементами.

На сьогоднішній день є різні види презентацій – один з найбільш комфортних і ефективних способів ознайомлення цільової аудиторії з навчальним матеріалом. Презентація – це також зручний спосіб демонстрації досягнень чи можливостей професійної секції або клубу, опису методів роботи або властивостей навчального матеріалу, інформування про плани розвитку, а також залучення інвестицій. Ми орієнтуємося на таку класифікацію презентацій за типом використовуваних мультимедіатехнологій: PowerPoint презентації; відео презентації (відеопрезентації); інтерактивні презентації; Flash-презентації; Director-презентації; 3D-презентації; CD-презентації, DVD-презентації. Професійні мультимедійні презентації навчального матеріалу мають такі переваги: компактність; емоційна привабливість; наочність; інформативність; інтерактивність; економічна привабливість; багатфункціональність [2, 7].

У нашому дослідженні представлено такі варіанти використання мультимедійних презентацій у підготовці майбутніх вихователів ДНЗ: промо-сайт (спрямований на просування певного навчального матеріалу); поштова розсилка; студентські конференції, форуми (як правило, використання екранних презентацій); виставкові заходи; додаток до методичних рекомендацій; інформаційні стенди; освітні програми, тренінги тощо.

У стимулюванні пізнавальної активності значну роль має вміння викладача спонукати студентів до осмислення логіки і послідовності у викладі досліджуваної теми, до визначення в ній головних і найбільш істотних положень. Це можна досягти завдяки використанню відеоматеріалу, підготовленого викладачем з теми практичного заняття відповідно до його структури. Наш досвід використання електронних презентацій, відеоматеріалів із демонстрацією яскравих прикладів у контексті дисципліни “Розвиток, навчання і виховання дітей у різновікових групах” засвідчує підвищення емоційного стану і, як наслідок, пізнавальної активності студентів. Ми використовували електронні презентації за темами практичних занять дисципліни “Дошкільна педагогіка” із включенням відеоматеріалів.

Практична діяльність під час навчання розробки професійних презентацій сприяла підготовці майбутнього вихователя ДНЗ, здатного до продуктивної роботи з дезадаптованими дітьми. Результатом підготовки майбутніх вихователів ДНЗ до розробки професійних презентацій навчального матеріалу є формування у них необхідних знань і умінь, їх ставлення до презентацій як ефективного інструменту просування освітньої послуги. Фахівець повинен володіти основами роботи з мультимедійним обладнанням із супроводу презентації; навичками роботи з програмним забезпеченням з конструювання презентацій, вміннями розробки візуальних матеріалів. Під час підготовки майбутніх вихователів ДНЗ до розробки професійних презентацій нами вибудовувався навчальний процес на основі отримання від студентів повного розуміння принципів, що лежать в основі конструювання презентації, а також створення умов для відпрацювання практичних навичок розробки і проведення презентації. Було враховано всі аспекти презентаційної діяльності майбутнього фахівця, від розуміння цілей до вибору методів і засобів для досягнення

найбільш ефективної взаємодії з цільовою аудиторією.

Для реалізації запланованого визначено такі педагогічні умови: підготовленість науково-педагогічних працівників до навчання майбутніх вихователів розробки презентацій, наявність спеціально розробленого методичного забезпечення для майбутніх вихователів ДНЗ; моделювання професійної діяльності з розробки презентацій навчального матеріалу з метою освоєння студентами професійної діяльності в реальних умовах, використання форм і методів проведення занять, спрямованих на підвищення творчого ставлення майбутніх вихователів ДНЗ до розробки презентацій навчального матеріалу (тренінги, імітаційні, ділові та рольові ігри, проблемні ситуації), що сприяють ефективному закріпленню матеріалу в процесі навчання; наявність необхідної матеріально-технічної бази для розробки та проведення презентацій у рамках навчання у ВНЗ. Нами також було визначено етапи підготовки майбутніх вихователів ДНЗ до розробки професійних презентацій. На першому етапі, що охоплював теоретичну підготовку в області графічного дизайну презентацій навчального матеріалу, майбутнім вихователям ДНЗ надавалися необхідний набір знань в області комп'ютерної графіки і графічного дизайну. Питання дизайну розглядається як на графічному, так і на психологічному рівні; було відпрацьовано особливості впливу на потенційного споживача навчального матеріалу поєднань кольорів, різних зображень та інших мультимедійних компонентів, таких як відео, аудіо, анімація. Крім того, студенти навчалися добору необхідного візуального оформлення презентації навчального матеріалу, залежно від цільової аудиторії.

Другий етап було націлено на формування знань і умінь за такими напрямками роботи з апаратно-програмним комплексом з розробки професійних презентацій навчального матеріалу: програмна складова (програмне забезпечення роботи з графікою, програмне

забезпечення з конструювання презентацій) і апаратна складова (персональний комп'ютер або ноутбук, мультимедійний проектор та інші периферійні пристрої виведення інформації, інтерфейси підключення необхідних периферійних пристроїв, програмні інтерфейси з налаштування периферійних пристроїв). На цьому етапі в майбутніх вихователів ДНЗ формувалися вміння зі створення унікальних зображень, які можуть бути використані при розробці професійних презентацій навчального матеріалу.

Отже, на наш погляд, безперечною перевагою використання сучасних медіаресурсів є можливість віддаленого обговорення напрацьованого матеріалу, створення проблемних навчальних ситуацій, оволодіння студентами комунікативними та соціальними компетенціями. В процесі практичної роботи нами було доведено необхідність підготовки майбутніх вихователів ДНЗ до активного використання і запровадження сучасних медіаресурсів, а саме, навчальної презентації та скайп-лекції.

Список використаних джерел:

1. Андресен Б. Бент. Мультимедиа в образовании: специализированный учебный курс / Бент Б. Андресен, Катя ван ден Бринк; авторизованный пер. с англ. – М.: Дрофа, 2007. – 224 с.
2. Балик Н. Р. Використання соціальних сервісів WEB 2.0 в галузі вузівської та післявузівської педагогічної освіти з інформатики / Н. Р. Балик // Наукові записки Тернопільського нац.пед.у-ту ім.В. Гнатюка. Серія: Педагогіка. – 2008. – №7. – С.88–90.
3. Дягло Н. В. Вікі-технології у сучасній освіті / Н. В. Дягло // Вісник Чернігівського держ. пед. ун-ту імені Т. Г. Шевченка. – Чернігів. – 2008. – Вип.58. – С.86–90.
4. Зданевич Л. В. Використання освітніх інтернет-ресурсів в процесі підготовки майбутніх вихователів до роботи з дошкільниками/ Л. В. Зданевич // Збірник наукових праць Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини / [гол. ред.: М. Т. Мартинюк]. – Умань : ФОП Жовтий О. О., 2014. – Ч. 3. – С.127–134.
5. Медіаосвіта та медіаграмотність: підручник / Ред. – упор. В. Ф. Іванов, О.В.Волошенюк; За наук. ред. В. В. Різуна. – К.: Центр вільної преси, 2012. – 352 с.
6. Петер Винтерхофф-Шпурк. Медиапсихология. Основные принципы. / Пер. с нем. – Х.: Изд-во Гуманитарный Центр, 2007. – 288 с.
7. Поляков А. В. Медиапрезентация как компонент профессиональной подготовки

спеціаліста / А. В. Поляков // Среднее профессиональное образование. – 2010. – №1 – С. 69-71.

8. Федоров А. В. Социальные коммуникации: новое в науке, образовании, технологиях: Материалы международной научно-практической конференции / А. В. Федоров. – СПб.; Роза мира, 2004. – С. 83–86.

Карапузова І.В.

*кандидат педагогічних наук, доцент
кафедри початкової і дошкільної освіти
ПНПУ імені В.Г. Короленка*

Страшко В.В.

вихователь вищої категорії ПДНЗ № 40 “Ромашка”

ВИКОРИСТАННЯ ЕКОЛОГІЧНИХ ПРОЕКТІВ У РОБОТІ З ДІТЬМИ ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ

Стаття присвячена проблемі впровадження методу проектів у роботі з дітьми дошкільного віку, зокрема екологічних. Розкрито зміст, основні завдання та вимоги до використання методу проектів у ДНЗ. Представлено фрагмент екологічного проекту “Екологічна скарбничка нашого дитячого садочка”, що планується на весняно-літній період.

Постановка проблеми. Упродовж останніх років відбуваються значні зміни в дошкільній освіті. Існує тенденція до пошуку нових підходів до виховання та навчання, реалізації інноваційних напрямків у діяльності дошкільних навчальних закладів. Саме на це спрямовують педагогічних працівників державні нормативні акти.

На нашу думку, однією з ефективних технологій, що сприяють оновленню модернізації освітньої системи, є метод проектів. Актуальністю вибору саме цієї методики для практики роботи ДНЗ є її відповідність вимогам “Базового компоненту дошкільної освіти” щодо навчання і розвитку особистості. Це, насамперед, спрямування педагогічної діяльності на розвиток у дітей пізнавальної активності, творчості, дослідництва, самостійного пошуку відповідей на запитання. До того ж, метод проектів є досить спорідненим із тематичним плануванням. Тобто, основним принципом реалізації проектної